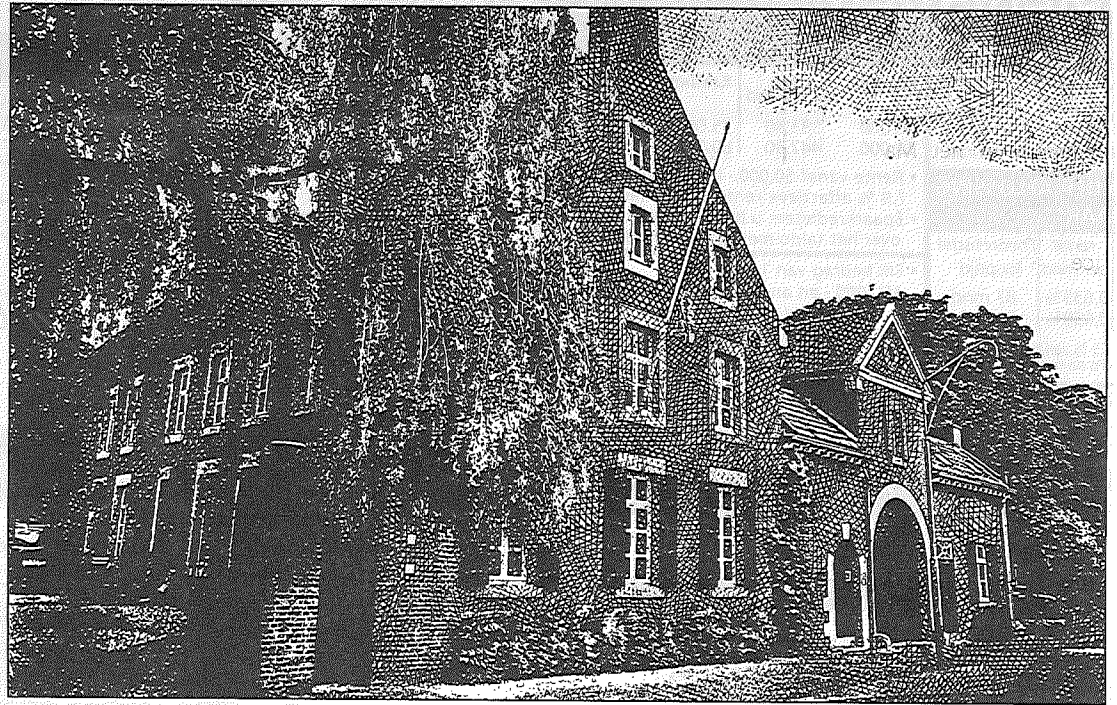

Wijnvoorraad in cachot Bokkenrijders

De regio Westelijke Mijnstreek is op 't eerste gezicht een overvol industriegebied. Maar wie daar oog voor heeft, treft in het groen en in de drukke steden juweeltjes van kastelen en kasteelachtige gebouwen aan. In de serie Het Kastelenrijk laat Dagblad De Limburger u nader kennis maken met een aantal van deze monumenten van de mijnstreek.

Door Gert Bosch

GELEEN • Op de gevel aan de straatkant prijken acht letters en vier getallen, uitgevoerd in smeedijzeren sierankers. De letters bovenaan, R en C, staan voor Renier Corten, de man die het pand liet bouwen: het Drossaardshuis aan de Geenstraat in Geleen. Onder zijn eigen initialen laat Corten de beginletters van de naam van zijn vrouw aanbrengen, Petronella Gadé. De andere letters en de vier cijfers tenslotte duiden op het bouwjaar van het fraaie herenhuis: anno 1751.

Het bekende Drossaardshuis, het is lange tijd burgemeesterswoning geweest, is één van de weinige monumenten van Geleen. Geleen is namelijk een jonge gemeente, pas groot geworden na het openen van de mijn Maurits begin deze eeuw. Het hart van het nieuwe Geleen ligt precies tussen de drie dorpjes waaruit de gemeente is ontstaan: Krawinkel, Oud-Geleen en Lutterade. Halverwege de twee laatste dorpen, dan nog temidden van boomgaarden, is bijna 250 jaar geleden het Drossaardshuis gebouwd.

Het kasteelachtige Drossaardshuis staat op grond die al geruime tijd in het bezit is van de familie Corten. Renier Corten (1706-1764) schopt het tot drossaard. Een zeer hoge functie. Hij bestuurt uit naam van de prins De Ligne de hele regio. Hij is ook belast met de rechtspraak. En dat is in de tijd van de Bokkenrijders geen eenvoudige opgave. Corten woont op de boerderij van zijn voorouders. Het gebouw gaat echter in 1744 in vlammen op. Over de oorzaak van de brand zijn de historici het niet eens met el-

kaar. Een wraakactie van de Bokkenrijders wordt in elk geval niet uitgesloten.

In 1751 laat Corten een nieuw huis bouwen op de fundamente van de boerderij, het Drossaardshuis zoals we dat nu kennen. Het gebouw bestaat uit een herenhuis, in Maaslandse renaissancestijl, dat in feite dwars op de straat staat. De ingang bevindt zich aan een binnenplaats die bereikbaar is via een poortgebouw. Tussen de poort en het woonhuis bevindt zich een kleine huiskapel. Aan de andere kant van de poort staat de vroegere brouwerij die nu beter bekend is als het Cremershuuske, genoemd naar schilder Cremers die er jarenlang woont. De binnenplaats van het Drossaardshuis wordt verder omsloten door een grote schuur en paarden- en veestallen. Die zijn verdwenen. Op de plaats van de schuur staat nu een modern schoolgebouw, pal aan de binnenplaats.

In afwachting van de oplevering van zijn nieuwe huis woont Corten op het kasteel van Amstenrade. Weer terug in Geleen kan hij maar korte tijd genieten van zijn nieuwe woning. Hij sterft namelijk in 1764. Een van zijn dochters blijft in het huis wonen. Zij trouwt met Pieter Lemmens. En die familie Lemmens - onderwie ook de bekende burgemeester Lemmens van Geleen, een kleinzoon van Renier Corten - bewoont het Drossaardshuis ruim een eeuw.

De eerste niet-Lemmens die in het pand gaat wonen is, in 1870, is de dochter van de zus van burgemeester Lemmens, de weduwe Bloem-Russel. Na de dood van deze weduwe, in 1879, krijgt het Drossaardshuis

diverse huurders. In 1911 kopen de zusters van de Congregatie van de Arme Dienstmaagden van Jezus Christus het gebouw. Zoals de andere bewoners voor hen drukken ook de zusters hun stempel op het gebouw: zo wordt de immense poort dichtgemetseld. Gelukkig laten de zusters de hardstenen boog zitten, zodat latere bewoners er weer poortdeuren in kunnen hangen.

De volgende bewoner van het huis is ook al een bekende: dokter Lienaerts, de eerste huisarts van Geleen. Hij woont er van 1915 tot 1962. Na zijn dood blijft zijn vrouw er nog twee jaar wonen, daarna gaat het pand in eigendom over naar de gemeente Geleen. Dat wordt bijna het einde van het monumentale pand. De gemeente blijkt geen geld te hebben om zijn plannen - het Drossaardshuis moet een cultuurpaleis worden - waar te maken. Als Wim Sliepen in 1970 eigenaar wordt van het pand, verkeert

het na zes jaar leegstand in deplorabele toestand.

Dankzij Sliepen, hij is gek op oude gebouwen, Geleen en de Limburgse volkscultuur, blijft het Drossaardshuis voor het nageslacht bewaard. Hij restaureert het gebouw zorgvuldig. Bovendien zorgt hij ervoor dat het gebouw niet in de aardbodem verdwijnt: tot twee keer toe verzakt de binnenplaats. Er blijken geheime gangen onder het gebouw te lopen. Het geres-taureerde Drossaardshuis wordt sinds 1995 bewoond door de familie Crombag. Deze familie koopt het Drossaardshuis van burgemeester Hans Lurvink van Geleen. Ook hij laat evenals drossaard Corten zijn initialen achter in het gebouw: boven de ingang van de wijnkelder. De familie Crombag heeft in de kelder een veilige bewaarplaats voor de wijnvoorraad gevonden. In het cachot waar ooit gevangen Bokkenrijders op hun berechting wachtten.